

7. Управленческий анализ и аудит компаний в условиях кризиса
Учебно-практическое пособие, Казакова Н.А., Издательство "Дело и сервис", Россия, 2010, стр.304
8. Гаррисон Р. Управленческий учёт: пер. с англ. / Р. Гаррисон, Э. Норин, П. Брюэр; под ред. М.А Карлика. – 12-е изд. – СПб.: Питер, 2010. – 592 с. (Серия «Классика МВА»)
9. Казакова Н.А. Управленческий анализ и диагностика предпринимательской деятельности: учебник. – М.: Финансы и статистика, Инфра-М, 2009. – 469 с.

Науковий керівник: к.е.н., доц. Яценко М.С.

Леськова О.О.

Дослідження особливостей обліку і аналізу витрат на виробництво сільськогосподарської продукції

Витрати підприємства завжди були одним із найважливіших об'єктів обліку та аналізі підприємства. Від того, наскільки точно і своєчасно вони відображаються в бухгалтерському обліку та аналізуються управлінським персоналом підприємства, прямо залежить точність і достовірність фінансового результату, який визначає підприємство. На даному етапі розвитку економіки існує вагома необхідність зміни обліку процесу сільськогосподарського виробництва, а саме побудова раціональної системи обліку і аналізу витрат. Облік витрат сільськогосподарського виробництва має забезпечити одержання достовірних даних про нормативне споживання виробничих засобів для об'ективної оцінки діяльності сільськогосподарського підприємства.

Проблема розробки і використання в практиці бухгалтерського обліку підходів до ефективного управління витратами підприємств широко обговорюється у вітчизняній та зарубіжній економічній літературі такими вченими як Бородкін О.С., Безруких П.С., Девідсон С., Ємець І.І., Заєць О.С., Імас Е.В., Палій В.Ф., Огійчук М.Ф., Пушкар М.С., Саблук П.Т., Соколов Я.В., Сопко В.В. та інші.

У ході дослідження було визначено, що головним призначенням обліку витрат можна вважати контроль за виробничу діяльністю та управлінням витратами, які необхідні для її реалізації.

У процесі планування й бухгалтерського обліку можна визначити дві категорії – виробничу собівартість та собівартість реалізованої продукції. До виробничої собівартості продукції включаються: прямі матеріальні витрати; прямі витрати на оплату праці й інші прямі витрати; змінні загальновиробничі та постійні розподілені загальновиробничі витрати.

Прямыми вважаються витрати, які можна віднести безпосередньо на відповідний об'єкт витрат або які розподіляються між об'єктами витрат

пропорційно до бази, з якою ці витрати перебувають у близькій залежності [1, с. 319]. Порядок групування витрат сільськогосподарського підприємства зображеній на рис. 1.

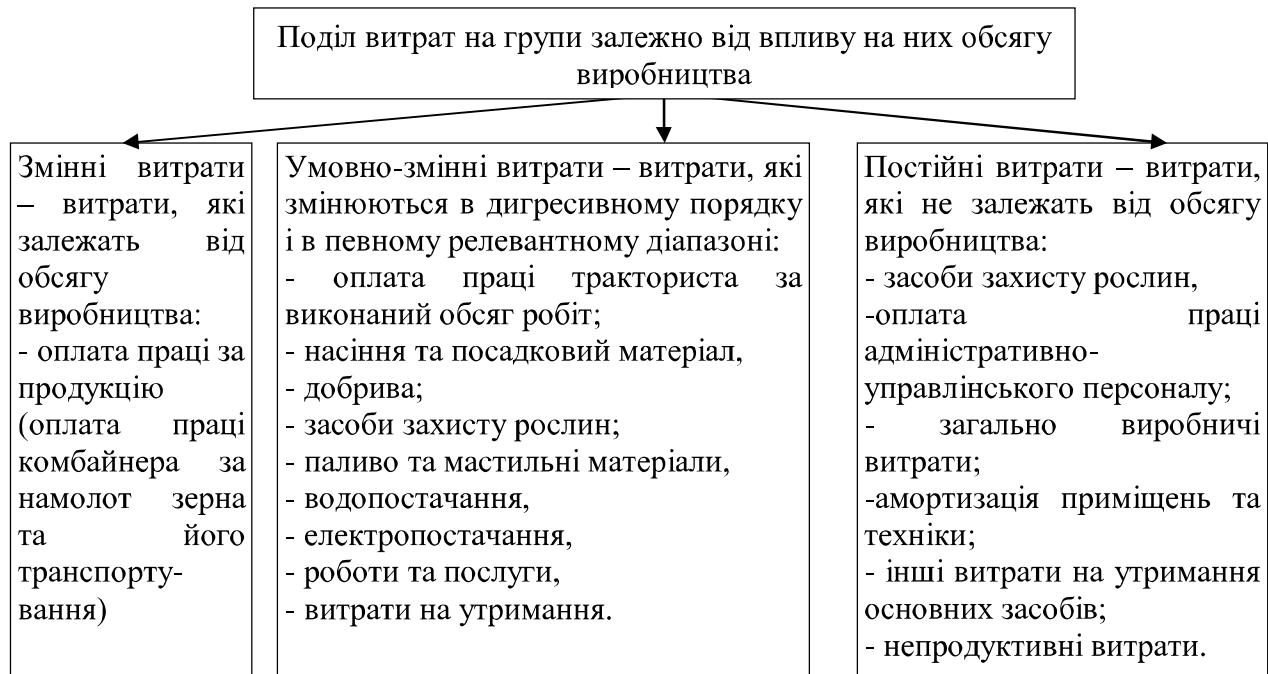

Рис. 1 – Групування витрат залежно від обсягу виробництва продукції рослинництва

До складу прямих матеріальних витрат включається вартість сировини та основних матеріалів, що утворюють основу виробництва продукції, купівельних напівфабрикатів та комплектуючих виробів, допоміжних та інших матеріалів, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат [5, с. 178].

Загальновиробничі – це витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням окремих галузей і виробництв. До складу загальновиробничих витрат включаються: оплата праці апарату управління цехами, дільницями, відділеннями тощо з відрахуваннями на соціальні заходи; амортизація необоротних активів загальновиробничого призначення; витрати на охорону праці, техніку безпеки й охорону навколишнього природного середовища; інші витрати [3, с. 665].

Собівартість – найважливіший економічний показник діяльності підприємств. Обчислення собівартості одиниці окремих видів продукції, виконаних робіт і наданих послуг називається калькуляцією - заключним етапом обліку витрат на виробництво і виходу продукції (робіт, послуг), у процесі якого групуються витрати й обчислюється собівартість продукції (робіт, послуг) [5, с. 18]. Її визначають діленням фактичних витрат на кількість одержаної продукції (робіт, послуг).

Проаналізувавши діяльність сільськогосподарського підприємства, слід зазначити, що витрати обліковуються за допомогою багатьох первинних документів. Під методом обліку витрат у широкому значенні розуміють сукупність способів відображення, групування та систематизації даних про витрати, що

забезпечують досягнення визначеної мети, вирішення конкретного завдання. Розглянувши облік витрат і калькулювання як єдиний процес, зазначимо, що останній складається з двох взаємопов'язаних етапів: перший етап – облік витрат, що включає організацію аналітичного обліку витрат і розподілу витрат на виробництво продукції між об'єктами обліку; другий етап – калькулювання собівартості, що включає операції з визначення собівартості виробів та одиниць продукції. Синтетичний облік витрат та виходу продукції рослинництва ведуть на рахунку 23 «Виробництво», до якого відкривають субрахунок 231 «Рослинництво». За економічним змістом він належить до групи рахунків господарських процесів, за призначенням і структурою – до групи операційних, калькуляційних рахунків. Аналітичний облік витрат і виходу продукції рослинництва ведеться у Виробничому звіті № 10.3 с.-г. Підсумки зведеності відомості у розділі синтетичних рахунків переносять до Журнал-ордера № 10.3 с.-г. [2, с. 98].

Таким чином, за результатами досліджень обліку та аналізу витрат на виробництво сільськогосподарської продукції встановлено, що виходячи з особливостей галузевого виробництва, необхідно розробити єдині типові внутрішньо-галузеві аспекти обліку, які за потреби можливо адаптувати до конкретних умов і особливостей кожного окремого суб'єкта господарювання. З метою поглиблення обліку та підвищення його значимості необхідно створити облік за центрами відповідальності, метою якого є самоконтроль за споживанням виробничих ресурсів та, в разі потреби, виявлення причин відхилень від нормативів.

Література:

1. Саблук П. Т. Бухгалтерський облік у сільськогосподарських підприємствах [Текст] / П. Т. Саблук, В. Б. Моссаковський, Л. К. Сук. - К. : Урожай, 1998. - 416 с.
2. Лебедев В. Г. Управление затратами на предприятия [Текст]: учебное пособие для вузов / В. Г. Лебедев, Т. Г. Дроздова, В. П. Кустарев, А. Н. Асаул, И. Б. Осорьева. - СПб. : «Издательский дом «Бизнес-пресса», 2000. - 278 с.
3. Бухгалтерський облік у сільському господарстві [Текст]: підручник для вузів / Ю. Я. Литвин, П. Я. Хомин, Г. А. Лисий, В. С. Совінський. - К. : Вища шк., 1993. - 607 с., іл.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати": Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318 (зі змінами і доповненнями) [Текст] : Все про бухгалтерський облік. - 2001. - №1. - С. 51-55.
5. Погосова А. В. Організація внутрішньогосподарського контролю витрат на виробництво сільськогосподарської продукції / А. В. Погосова // Облік і фінанси АПК, 2008. - №1. - С. 101-105.

Науковий керівник: к.е.н., доц. Свінарьова Г.Б.